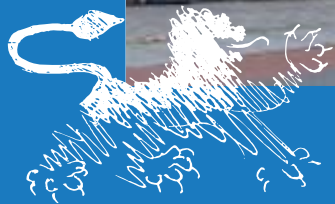


Verhardingskwaliteit in de openbare ruimte

Februari 2025



Inhoud

1. Inleiding	3
2. Wat is de norm?	4
3. Areaal	5
4. Wat zijn de verwachtingen?	6

1. Inleiding

Als gemeente Leeuwarden hebben wij de zorg voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Vooral de verhardingen (wegen, fietspaden, voetpaden, pleinen, parkeerterreinen) moeten goed begaanbaar en veilig zijn en dat ook blijven. Regelmatig stellen inwoners hier vragen over. Individueel of bijvoorbeeld via een dorpsbelang of dorpsschouw. Ook komen er meldingen via Signalen binnen over de kwaliteit en de staat van de verhardingen. Het is daarom belangrijk dat de geldende normen voor dit onderhoud duidelijk worden gemaakt. Zo krijgen de inwoners inzicht in de manier waarop en bij welke schade (norm) we dit onderhoud uitvoeren.

2. Wat is de norm?

Het onderhoud aan de verhardingen is 'norm-gestuurd'. Het is de norm die we als gemeente nastreven voor de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit is vastgelegd in de nota kapitaalgoederen en conform CROW. In tabel 1 is het huidige beleidskader voor wegen/verhardingen aangegeven.

Kapitaalgoed	Beleid	Norm/effect
Wegen	Nota kapitaalgoederen/CROW	Norm

Tabel 1: Beleid en norm verharding

Door de raad is hierbij gekozen voor de niveaus zoals die hiernaast in tabel 2 zijn opgenomen. Het gaat om gemiddelde doelstellingen/ambities over de te beheren verharding. Het begrip 'gemiddeld' houdt in dat er lokaal sprake mag zijn van een niveau onder de norm, als er op andere plekken sprake is van een niveau boven de norm. Gemiddeld moet er per wegvak sprake zijn van het vastgestelde niveau. De oorsprong van deze aanduiding 'basis' en 'hoog' ligt in de landelijke richtlijnen/normeringen, zoals deze zijn opgesteld door het CROW (landelijk centrum voor regelgeving). In de gemeente Leeuwarden is afgesproken dat de verhardingen op een gemiddeld technisch onderhoudsniveau 'basis' worden onderhouden (i.c. CROW-B niveau).

Structuurgebieden	Technische staat Verharding	CROW norm Verharding
Binnenstad	Basis	B
Woonwijken/dorpen	Basis	B
Hoofdstructuur	Basis	B
Bedrijventerreinen	Basis	B
Kantorenhak	Basis	B
Winkelcentra	Basis	B
Parken	Basis	B
Bos- natuur- en recreatiegebieden	Basis	B
Buitengebied	Basis	B

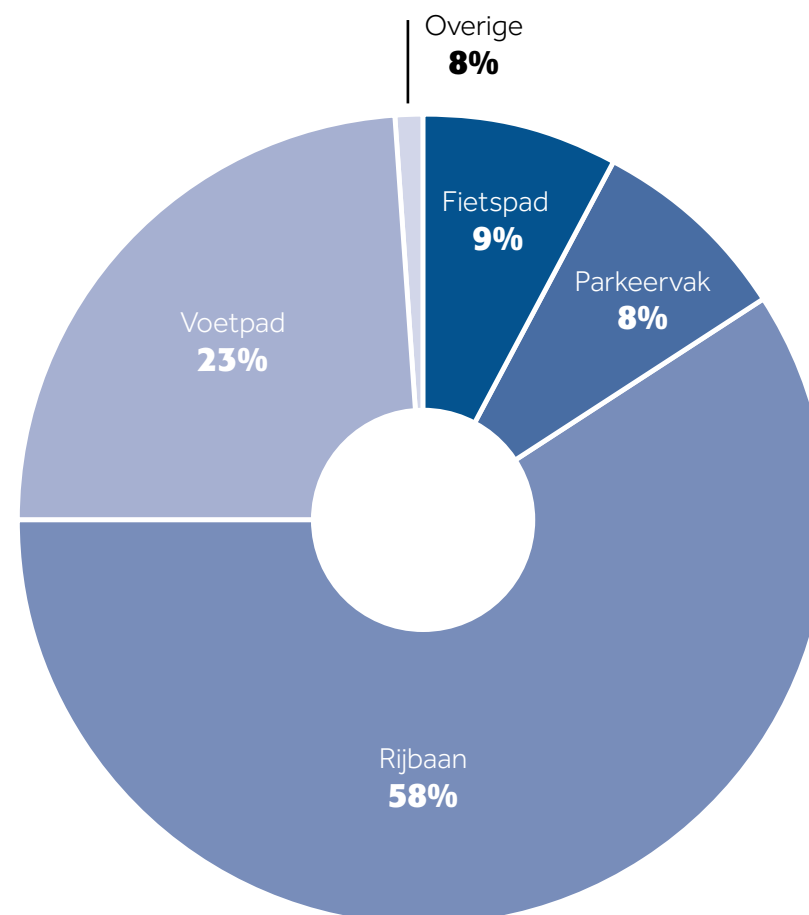
Tabel 2: huidige kwaliteitsniveaus (norm) verharding

In de huidige situatie wordt norm-gestuurd gewerkt bij de verhardingen, op basis van de nota kapitaalgoederen en CROW. Juist de verhardingen springen in het oog bij de bewoners/gebruikers. Als de kwaliteit te ver onder de norm (CROW basis B) raakt, dan wordt er ingegrepen met een passende onderhoudsmaatregel.

3. Areaal

In de gemeente Leeuwarden ligt op dit moment ca. 8.115.242 m² aan verharding. Dit wordt door de gemeente Leeuwarden beheerd. Het gaat om bijvoorbeeld asfalt, elementen, beton en semi-verhard.

Gebruiksfunctie	Oppervlakte (m ²)	Oppervlakte (%)	
			afgerond
Fietspad	745.755	9,02%	9%
Parkeervak	649.220	7,85%	8%
Rijbaan	4.787.992	57,88%	58%
Trottoir	1.947.658	23,55%	23%
Inrit, middengeleiders, overig	140.937	1,70%	2%
Eindtotaal	8.271.562		100%



Oppervlakte per verhardingsfunctie



4. Wat zijn de verwachtingen?

Nu we de kaders helder hebben, wat mogen de weggebruikers, burgers dan uiteindelijk van de Gemeente Leeuwarden verwachten?

Verhardingen moeten gemiddeld op een technisch onderhoudsniveau 'basis' worden onderhouden.

Dit houdt in dat er plaatselijk situaties voorkomen die 'beter' zijn en volgens de norm in het kwaliteitsniveau 'zeer hoog' of 'hoog' vallen zoals bijvoorbeeld nieuw aangelegde verhardingen of reconstructies. Situaties en plaatselijke schades die 'minder' zijn en volgens de norm vallen in het kwaliteitsniveau 'laag' of 'zeer laag' mogen plaatselijk ook voorkomen. Deze vallen dan binnen de maximaal toelaatbare schades van een wegvak. Deze wegvakken worden ingepland, getoetst en waar nodig gerepareerd.

Om een indruk te krijgen is met de afbeeldingen hieronder per kwaliteitsniveau een impressie gegeven van elementenverharding.



Zeer hoog

Geen sprake van schade aan de elementen, geen dwarsvlakheid of oneffenheden.

Er is geen voegwijdte en er ontbreken geen elementen.

Er is geen schade volgens de richtlijn: veilig gebruik zonder risico's.



Hoog

Er is nauwelijks sprake van schade aan de elementen, lichte dwarsonvlakheid of oneffenheden.

Er is lichte voegwijdte en er ontbreken geen elementen.

Er is enige schade volgens de richtlijn: veilig gebruik zonder risico's.



Basis

Er is hier en daar schade aan de elementen, enige dwarsonvlakheid of oneffenheden.

Er is enige voegwijdte en er ontbreken geen elementen.

De waarschuwingsgrens is overschreden. in principe nog sprake van veilig gebruik zonder risico's.



Laag

Er is regelmatig sprake van schade aan de elementen, aanzienlijke dwars-onvlakheid of oneffenheden.

Er is aanzienlijke voegwijdte en er ontbreken incidenteel elementen.

De richtlijn van de CROW is overschreden. Er is een afnemende veiligheid met een verhoogd risico.



Zeer laag

Er zijn veel ernstige schades als dwars-onvlakheid of oneffenheden. Er zijn veel beschadigde elementen.

Er is een grote voegwijdte en er ontbreken elementen uit de verharding.

Er is sprake van een achterstand, hoge mate van risico's m.b.t. gebruik.

Om een indruk te krijgen is met de afbeeldingen hieronder per kwaliteitsniveau een impressie gegeven van asfaltverharding.



Zeer hoog

Geen sprake van schade als dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

De weg is als nieuw; er zijn geen zichtbare reparaties.

Veilig gebruik zonder risico's.



Hoog

Er is lichte schade in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

De weg is gebruikt, maar er zijn weinig reparaties zichtbaar.

Veilig gebruik zonder risico's.



Basis

Er is enige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. De waarschuwingsgrens is overschreden.

Er zijn redelijk veel reparaties zichtbaar.

Er is in principe nog sprake van veilig gebruik zonder risico's.



Laag

Er is aanzienlijke schade aanwezig in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

Er zijn veel reparaties zichtbaar.

De richtlijn van de CROW is overschreden. Veilig gebruik is discutabel. Enige mate van risico.



Zeer laag

Er is veel ernstige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

Er zijn zeer veel reparaties zichtbaar.

Er is sprake van een onderhoud achterstand. Dit leidt tot onveilig gebruik en hoge mate van risico's.

Hieronder een impressie van enkele voorbeelden van schades aan verhardingen die aan het kwaliteitsniveau 'basis' voldoen, en daarmee acceptabel zijn.



Kwaliteitsomschrijving basis, conform CROW

- De verharding vertoont een beeld van veroudering.
- Beperkte, zichtbare schade.
- Licht comfort verlies, niet storend.
- Reparaties zijn duidelijk zichtbaar, het is toegestaan dat de verharding oogt als een lappendeken.
- Veilig, kleine kans op ongevallen.
- Bij regen weinig plasvorming.

Binnen deze kwaliteitsomschrijving is de veiligheid altijd belangrijk. Onveilige situaties moeten altijd worden hersteld. De buitendienst heeft hierin een belangrijke uitvoeringsrol.

Kleine schades aan de verharding komen niet altijd voor herstel in aanmerking. Dit omdat deze locaties gemiddeld gezien voldoen aan het CROW 'B' (basis) niveau. Dit 'basis niveau CROW' is een gemiddelde staat van onderhoud van een wegvak waarbij bepaalde schades worden geaccepteerd.

Bij schades aan de verharding die gemiddeld gezien erger zijn dan 'basis niveau CROW' en daarmee buiten de geldende norm vallen, of schades die zorgen voor een onveilige situatie kunnen direct gemeld worden op de website van de gemeente Leeuwarden of via onderstaande link:
[Meldingen Leeuwarden](#)

Er hoeft hiervoor geen account aangemaakt te worden. Na een melding wordt de melder op de hoogte gehouden van de voortgang van de melding.

